

Сызгата
3 харчы

М. КИРИЛЛИН,
ОАПХ содотуовкада уон-
на хаачыстыбада госу-
дарственной инспектора.

Инники күөнгэ
иһээччилэрбит

Дээрх мэргэшинийн ажил-
далаагаар үндэлэгчид А. А.
Терюгинийнх бастаагчид,
А. Н. Тополуховыхтай таар-
галууд (Маршалын өдөр-
лөгчид). Бирдмэлээр
арендалаачид л а р т а н
Т о д о й өдөрлөгчид
ныгмныхыг В. М.
Захаров ныгмныхыг
гадаагчид хас бирдмэл
фурцагчид ынарыгтан 1950-
нуу ит үүтү мэл
ныгмныхыг буулда.
Ворооску корөөчүүд
куоталагчид А. А.
Сивцева, С. Т. Сивцев
ныгмныхыг кувөгчид.

Никис квартал туут

А. АММОСОВА,
спикер профкомун
председатель.

И. ИВАНОВ,
Саха АССР Госагропро-
мун сүөһү аһылытын ба-
лээннэр отделы началь-
ника,
(«Кыым» хаһыаттан).

Траншеяға биік кут

A black and white photograph of a group of about ten young people, mostly women, standing outdoors in a rural setting. They are dressed in simple, light-colored clothing. The background shows a dirt path and some simple buildings.

Автор фотога

И. ПЕТРОВ



«Истатистианы туһалык үлэһинтэри кытырар ахтыр мунуһулар дууһа буолуна. Көпү матыастааххара кытырар сүрүк сөптөөбүн айдылар. Бу сыах — «Якут радиотехники» куораттаагы тарилгытын кырааы филиала. Онон тусбаар матырыйаллы кытырар хачыһыар, Манастырлар Е. Н. Васильев

БЫЙАННААХ НУОТАРА ҮРЭХХЭ

(Бүтүүтэ. Инини 3-с
стр. нэр.).

сударственный антада кил-
лэриллибит. Ол түгүнэй
республика правительствы-
тын 1968 с. 211 №-дээх
уураага тахсыбыт. Нэлин
халһайыстыбалары быта-
рыты түмүгэр Эрлик
Эрвэтин дэтинан совхоз-
ка 3-с, 4-с, 5-с участка-
тар (барыта 1608 гектар
таа халһайыстыбатыгар
туһаналлар сир). «Мугу-
дай» совхозка 6-с, 7-с
участактар (1003 гектар)
сыһаарыллыбытар.

1988 с. Уус-Майа оро-
йонугар сага төриллбит
«Куп» совхоз барыта
20765 гектар сирдээх, он-
тон бааһына 142, ходу-
һата 3698, мачиранга
7055 гектар. Бу үрдүнэ
«Нуотара» халһайыстыба-
тыттан 6-с, 7-с участка-
тары былдыһылар күү-
һүрэй, үчүгүлэ суох бала-
һанна үөскээн эрэр.
Мань мин инки оройуон
олохтоохторун күүрэтэ-
ри буолбакка, баар бала-
һаннаны таба, хайдах
баарынан өйдүүр түһүгэр
суруйабын.

Чурапчы оройуонун са-
лаатата Уус-Майаны кыт-
та бу бопуруоһу быһа-
рар сыалтан инни төсүл
делегация баһтан көсөтө
сыратта. Бас ыйын бүтүү-

тэ Саха АССР Министрда-
рин Советын бастагы сол-
буйааччы, Саха АССР
Госагропромуун председа-
теле А. М. Ягншев баһы-
лыктаах комиссия инки
оройуон представителлэр-
дээх кэпэс Күпкэ нэли-
лэннэни кытта бу бопу-
руоһу быһаара сатаата да,
бир түмүгү ситиспэтэ.
Уус-Майа райисполкомун
председателе В. В. Топор-
ков 6-с, 7-с участкалары
бирбэллбит, күн сарсын
отчуттарбын ытабын
диэн этэр эбит. Маньна
балаһаннаҕа таб, Ягн-
шев сорох участан-
тарга правительство анал
быһаарыта тахсар диэн
отчуурган туттунарға
көрдөстө. Манна даһатан
этэххэ, «Куп» совхоз са-
лаатата билинэ «Нуотара»
халһайыстыбатыт бэйэтин
тутуутугар аһаан ылыт
делантыгар аллас 30 ба-
һи аһаар кэрдибитин, ыс-
тарааптаптыгы аһаан,
дарбатан «Социалистиче-
ская Якутия» халһаанка
чурапчылар Нуотарага от-
туу буолбакка, нас сого-
туолналар сыаллаах
олохсуйан эрэллэр диэн

этинтэ сатаан ойдо-
мот, Баар ыһа да түбэл-
тэни токурутуу, улаа-
лаан көрдөрүү дэон ойу-
салаатын аймаһынган
атынык сыаналаныан та-
быллыбат.

ССКП НК Генеральный
секретаря, ССРС Верхов-
ный Советын Председателя
М. С. Горбачев Инни ге-
левидениге этинтин
өйөө, оройуон нэлиһэн-
нэтэ сир бопуруоһун,
хайа да өртүнэн булуур
таһаарбакка, муударайдык
быһаарыгар республика
правительствотыттан күү-
тэр.

А. МАКАРОВ.
(Бийиги анал. кorr.).

Снимоктарга: совхозтар
директордара (хаһастан)
И. Н. Филиппов, С. Н.
Сергеев, А. В. Ефремов,
Н. Н. Аммосов бастагы
ыйыах сөргөтүн туруоран
баран, ыалдыһыт. Ту-
мул бөһүлөгүн кырдыа-
һа Р. Н. Ворохин Уот Су-
буруускай олоһуот дьы-
тэни таһытар; А. А. Кала-
чев (хаһастан инки) би-
ригэдэтэ; механизатор
коммунист Н. Д. Макаров
ароннай гараж тутуу-
гар.

Автор фотота.



ДЬАНАЛ НААДА

Дирин уонна Чычаас
күүлэригэр инки Ардыла-
рынан арааха диэри ту-
мустаан киирбит билинэ
былыргы оһуталарбит са-
һаттан уонна нэлин сантар-
дыныгы да сөбүс дэон ко-
муллэ сатааллар. Быйыл
урут дьыл буолан инки
күөл туоланнар билин ин-
ки өртө ситин суулуу-
та өссө улаатта. Онно эл-
бөх инки унуохтара
аһыар, туттар күүлэр-
бит ууларыгар түһүтэлэ-
тилэр.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү саһаспытан КИРИЛЛИНА Клавдия
Михайловна 50 сааскын туолбут кэра-баһа
күнүнүн итинин, истинин эбэрдэлибит.
Олохтор дьолу-соргуу туйгун доруобуйаны
баһарабыт.

Кириллина, Седанцевтар, Алхосовтар,
Слепцовтар.

х х х

Күндү кэргэммин, ийэбитин, эбэбитин педа-
гогическай үлэ ветеранын, «Бочуот Знага» ор-
ден кавалерын КОЖУРОВА Анисия Василье-
вна 60 саһа туоларынан истиник эбэрдэ-
либит. Чэтин доруобуйаны, уһун дьоллоох
олоһу баһарабыт.

Кэргэнэ, оһолоро, кийинтэрэ, кутуоттара,
сэһинтэрэ.

х х х

Күндү табаарыспытын педагогическай үлэ
ветеранын, «Бочуот Знага» орден кавалерын
КОЖУРОВА Анисия Васильевна 60 саас-
кын туолбукунан истиник эбэрдэлибит.
Чэтин доруобуйаны, уһун, дьоллоох олоһу
баһарабыт.

Екатерина, Василий Ноевтар, Нина, Тимо-
фей Ноевтар.

Ханна үөрэнэ барыахха

Төгүлүтээн СПТУ —
республика кырдыаҕа
училищеларыттан бирдэ-
тэрэ, 30 сыл устата учи-
лище нурут халһайысты-
батын араас идэлээх спе-
циалистарын — ветери-
нардары, звероводтары,
продавцтары, бухгалтер-
дары, трактористтары, во-
дителей, инстанцион-
ны, декоратор-оформите-
лэри — бөлүмүмүн таһаар-
да.

Бийиги училищебытын
араас сылларга үөрэнэ
бүтэрбит выпускниктары-
тын, кинилэр үлэлэри-
нэ, ситиниллэринин кин
туттабыт. Кинилэр орто-
лоругар ССНП XXIII сө-
һин делегата Софья Фе-
досеева, комсомол XIX
сөһин делегата Петр Цы-
ландия, производство бас-
тыһаара «Бочуот Знага»
орден кавалердара Афан-
сий Громо, Николай
Слепцов уо. д. а. бааллар.

Училище үөрэнэр кор-
пустаах, 4 оһорор уонсай
дыһаах, библиотекалаах,
остолобуойдаах, мастер-
скойдардаах, инстан-
сийаах, спортиний саа-
лааах, Ленинскай му-
зейдаах. Сыл аһы учи-
лищеда ыччаттар
республика бары оройуон-
нарыттан түмээн маньык
идэлэри баһыһылар.
— суоһуну ветеринарнай
көрүү операторы, кин
профиллаах тракторис-
тиник механизаторы, арда-
хатар установиналары үлэ-
лэтэччи.

10 кылаһы бүтэрбит

БИЛЛЭРИН

Сыһа орто оһуолатынан 1985 сыллаахха Про-
тодиолонна Саргылана Нишкененсина аһыгар
бирдэлибит Б 277307 №-дээх ситин-хотуу аттес-
та сүһүгүнүн дьинэ суоһунан ааһылар.

Е. ПОВОА.

производственный үлэ-
рэхтэһин маастара.

ЫЙЫТЫН — ЭПИЭТТИНБИТ ПЕНСИОНЕР ИНТЭРИЭНГЭР

Райсовет исполкомун социальнай хаачыһыыга
отделитгар уонна халһат редакциятыгар пенсионер-
дартан көккэ ыйытылар киирталлаллар. Бүтүн
онно эпикеттери бөһөттибит.

Ыйытым. Нурут тут-
тар табаардарын оһорор
кооператив чилиһэ пен-
сияга тахсарыгар үлэтин
стаһа аарыллар дуо?

Эпиэт. ССРС Минис-
трдарин Советын 1987 с.
олунуу 5 күнүлэри 162
№-дээх уурааһынан бир-
гэтиллибит кооперативтар
устаптарыгар оһуоран
кооперативка үлэтир нэи
пенсияны ааһар станка
иниһэр.

Ыйытым. Кыра оһотун
корор ийэ оһорор кэһитэр
кэһит халһайыстыбатыгар
үлэтир көккэ пенсияны
ааһар үлэ уонсай стаһыгар
аарыллар дуо?

Эпиэт. ССНП НК уонна
ССРС Министрдарин Со-
ветин 1987 с. баһаан
ыйын 19 күнүлэри

«Грандланар бэйэлэрин
көмө халһайыстыбаларын,
коллективнай сэдөөдөтө-
нүн, оһуруотунан дьарыкта-
һыны сөһиннарыгы да-
һаллар туһарынан» уу-
раахтарыгар оһуоран 8
саһыгар диэри саастаах
оһолоох ийэ (хас оһоло-
хуттан түгүлүгэ суох)
халһайыстыбатын бо-
родуускубатын туттарыта
та сөһоһу эбэтар эргин
тэриһитин кытта дуога-
баһаан үлэтир буолла-
һына, ол үлэһэбит нэи
пенсияны ааһар станка
иниһэр. Оһуоха пенсияга
тахсарга түһүлүүр ыс-
пыраанка прдэиэр.

Ыйытым. Эни аһыла-
һыта пенсионерга туох
чэпчэтин көрүлэрбит?

Эпиэт. Бастагы уонна
иниһи группалаах, оһо эр-
дэһитин инбэлинтэрэ,
80 солк. диэри пенсия-
лаахтарга өмө сыанатан
анарыгар диэри чэпчэтин
көрүлэр. Оһуоха репет-
ыларга социальнай ха-
чыһыны отделин туһаан-

наах штампалаах даһа-
бырыһыатын эбэтар
ВТЭК инбэлинт буолар ту-
һууна ыспыраанкатын
көрдөрүлүөхтээх.

Ыйытым. Пенсия са-
һаһа ситэ инки нитини-
лээх буоллаха, пенсияга
эһи көрүлэр дуо?

Эпиэт. Пенсионер үлэ-
лэбэт буоллаһына, ин-
тиниһи инки пенсияга
эһилин көрүлэр. Оттон
интиниһи бэйэтэ пенси-
лаах буоллаһына, эһилин
көрүлүбэт.

Ыйытым. Үлэтир пен-
сионерга пенсията хайдах
төлөнөрүт?

Эпиэт. Үлэтир пен-
сионерга хамнаһа толору,
оттон пенсията ону таһы-
нан 300 солк. диэри эбэи
аарыллар.

Ыйытым. Эргиниһэ үлэ-
тир пенсионердарга хам-
наһа уонна пенсия хамна-
һа кэһэһиһи төлөнөрүт?

Эпиэт. Быйыл олунуу
1 күнүтэн эргиниһэ үлэ-
тир насардарга, повар-
дарга, маһаһын, остоло-
буой, ысхылаат сөһиэди-
сэйдиритэр, отделин на-
чальниктарыгар, специали-
старга, сөһио председа-
теллэригар пенсияны хаар-
чактаһыан суох оһоһулу-
на.

Ыйытым. «1941—45
с.с. Аһа дойдуну көмү-
сүүр Улуу сэрии сылла-
рыгар килбэһинээх үлэтин
ини» медаллаахтарга
пенсияларыгар эһилин
оһоһулар дуо?

Эпиэт. Оннук медал-
лаах 120 солк. диэри пен-
сиялаахтарга 12 солк.
надбавка көрүлэр.

Эпиэттэри райсовет
исполкомун социальнай
хаачыһыыга отделин са-
һиэһиһи Т. Сивцева ба-
ләһиһэтэ.

Иллэн чааска

ДЫКТИЛЭЭХ ОПЕРАЦИЯ

Нью-Йорка быйыл
дыктилээх операция онго-
булуна, А. Беллев «Про-
фессор Доуэли төбөтө»
романыгар сурулуубут
кыһаах атын инки төбө-
түн көһөрөн оһордор фан-
тастическай операция
дыһа олоххо баар буолла.
АП агентство биллэрбитин-
нэ, 10 саастаах Тимоти
Маттас уолу муус устар
бүтүүтэ, массыһа түһи-
ри ноптутуу көһэ, амери-
канскай хирурдар кини
төбөтүн хаттаан тилиһэр-
дилэр.

5 чаастаах операцияны
барыт уол туругар врач-
тар эрэнэллэр.

Хирурдар биргээдэлэ-
рин сайаһыт доктор
Спецлер аһарыһаан, уолу
бастаан балыһаага ара-
лалларыгар инки төбөтө
тоһоһоттан араһыбыт
этэ. Төбө сыччак инни-
дэргэн уонна былчыһыгар-
тан эрэ тутулан хаалбы-
та быһаарыллыбыта.

(«Сельская жизнь» ха-
һыаттан).

АМЕРИКА ДУУ, ЭМЕРИКА ДУУ?

Америка, биллэрин кур-
дук, Флоренция (Италия)
муоранан устаччыта Аме-
риго Веспуччи аатынан
паттамыта. Ол эрзери
соторуттаарыта бу дойду
учеһаа Джордж Биджер,
Веспуччилар төрүттэрини-
уустарын туһунан суру-
йуохтаах кинигитигэр ма-
тырыһаал хомуйса сыл-
дьан, архивка улуу шта-

лыннек байэтин дьыһаах
аһотгарбын хаалларбит
документа түбэлэ түсү-
тэ. Онно инки баттаһаан
латиниһи маньык эбит:
«Эмеригус Веспучиус».
Ол аата, континент ааты-
гар сыһастары тахсыбыт
— табата «Эмерика» дьин
буолуон сөп эбит.

(«Светская Россия» ха-
һыаттан).

ЫТТАР ТУСТАРЫНАН

Аан дойдута саамай бо-
доһ ыттарынан доһтар
уонна ирландскай борзай-
дар биллэллэр. Кинилэр
ардаһаһынан 1 метр тий-
һэ үрдүктэр. Шамитер
диэн доһ 101,6 см баһа-
һыһаах уонна 103 см
үрдүктээх эбит.

х х х

Порсшир-терьер боро-
да Сильвия дьин ааттаах
ыт үрдүгэ баара-суоһа 9
см, оттон ыйаһына сыч-
чак 283 грамм буолбут.

х х х

Ыттар 8 — 15 сыл оһорол-
лор. Ол эрзери Австра-
лияда Блон дьин бостуук

ыт 29 сыл 5 ый оһорбу-
туттан 20-тин сүрүн үлэ-
тиһэр ыһыт.

х х х

Райтс Врэнди дьин
сенбериар 80 кг ыйаһы-
һаах эбит. Ол эрзери 2,9
тонна ыарахан платформа-
ны 4,57 метр сөһүт.
Оһуоха киниһэ 90 солк.
наада буолбут.

х х х

1928 с. Вобби дьин аат-
таах колли бороуда ыт ха-
һайытара кинин 3200
кг сиргэ сүтэриһтарин
нэһи дьыһаан буолбут

(«Сельская жизнь» ха-
һыаттан).

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с Чурапча, ул.
Карла Маркса, 26 «а», ТЕЛЕФОНЫ: редактор
— 21-332, отделе — 21-265, общий — 21-505.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чураччинского райкома КПСС и районного совета народных депутатов.

Газета выходит на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54967. Объем — 1 усл. печ. лист. Тираж — 4040 экз.

Чураччинская районная типография Госкомиздата

ЯАССР, с Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а»